

HAR TONESATT LIVET

Han har spilt på Amerikabåten, satt musikk til dikt av Jan Erik Vold, undervist Knutsen & Ludvigsen i musikk, vært universitetslektor i Finland, jazzpianist og komponist av all slags musikk. Nå skal han holde avskjedskonsert.

DETTE INTERVJUET kunne dreid seg om den blå-blå regjeringens kulturpolitikk, om sportsfiske, om kjærligheten til svensk kultur, om alternativ livsførsel, om Johann Sebastian Bach og kanskje litt Wolfgang Amadeus Mozart, samt navnet på den nye øykommunen.

FOR SJELDEN har Øyenes medarbeider truffet en så engasjert, assosiasjonsrik og meningssterk person som komponisten og pianisten Per Hroar Østern fra Vestskogen på Nøtterøy. Og det er komponisten og musikeren dette mest skal handle om. Men først litt om regjeringens kulturpolitikk.

STATSBUDSJETTET VAR nettopp fremlagt da vi møtte Østern, og han var oppbragt over at det er så lite midler til kulturlivet. Trusselen om å legge ned Marinemusikken i Horten opprørte den snart 75-årige kulturarbeideren, som sa at han ble uvel ved tanken på det som var i ferd med å skje.

- Hva slags kultursyn har statsminister Erna Solberg når kulturlivet får så lite, spør han og sier at han trodde Høyre var et kulturparti. Da går det ikke an å legge ned det eneste store helprofesjonelle orkesteret i Vestfold.

Tidlig denne uken ble det heldigvis for Østern, og alle andre venner av Marinemusikken, kjent at den ikke blir nedlagt likevel.

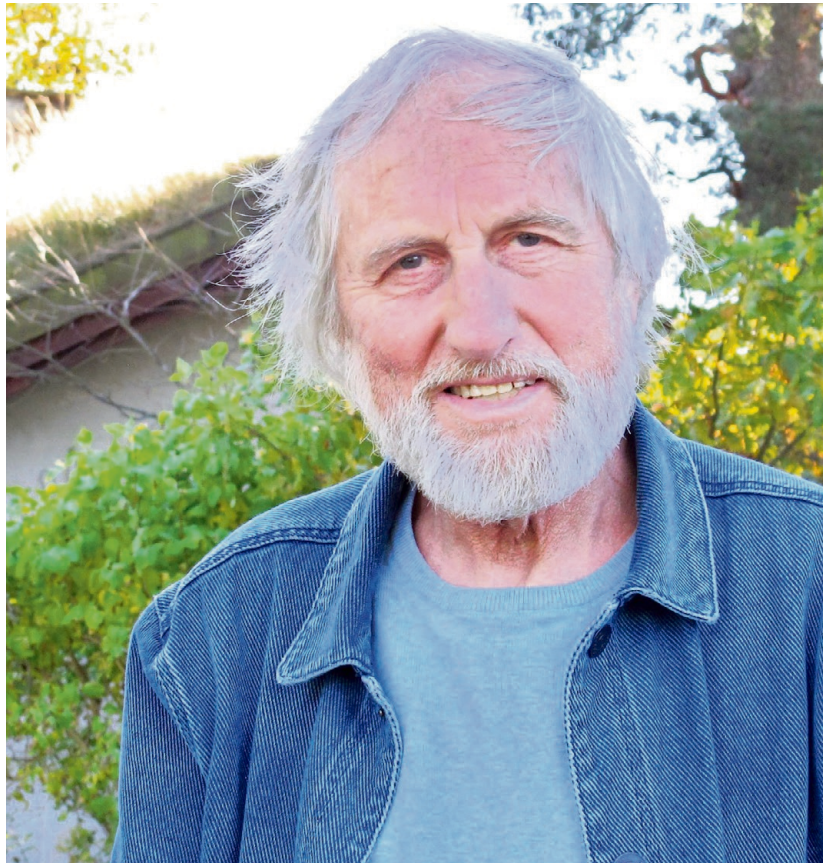
DEN FORESTÅENDE 75-årsdagen har bidratt til at Per Hroar Østern nå planlegger en avskjedskonsert neste høst.

- Jeg kaller det en avskjedskonsert på overtid, og blir prosjektet så vellykket som det ser ut til, kan det hende det blir to avskjedskonserter. Kjell Bækkelund, som for øvrig har spilt inn ett av mine verk på CD, holdt jo fire avskjedskonserter.

Østern har med ujevne mellomrom siden 1992 gitt konserter i Vestfold. Da holdt han en ren Bach-konsert i kjelleren på det nye biblioteket i Tønsberg. Han var rygg-operert og spilte stående, på et flygel som var bygget opp i høyden.

Fire år senere framførte han Bachs monumentale Goldberg-variasjoner i to kirker i Vestfold, Tanum og Nøtterøy. I fem år var han dessuten sommerorganist i Brunlanes.

- I 2002 hadde jeg en egen solo-konsert i Nøtterøy kulturhus, og i 2010 ga jeg en konsert på Teie hovedgård i anledning av at jeg feiret 50-årsjubileum som russ. Da spilte jeg Griegs store ballade og hadde en egen jazzavdeling.

BLIR GJENKJENT AV NOEN: Per Hroar Østern forteller at han overraskende ofte treffer folk som husker ham fra tidligere konserter i Vestfold. Han treffer ikke fullt så mange som husker at han spilte til dans på Vestfolds utesteder for nærmere seksti år siden.

FOTO: SVEN OTTO RØMCKE

TID OG sted for avskjedskonserterne, vil han ikke ute med ennå. Men han forteller at han har gode samarbeidspartnere og støttespillere. Programmet er fastlagt, og det er som vanlig for langt. Derfor er det to avdelinger, slik at de som vil, kan gå i pausen.

- Konserten avsluttes med verket jeg nå har under utgivelse. Det heter «Variationi Tonali», er mitt første større verk og kommer om kort tid ut på Musikkhusets Forlag/Norsk Musikkforlag.

MEN HVEM er nå egentlig denne Per Hroar Østern?

Han tilbragte sine første år i Bullsgate i Tønsberg. Så flyttet familien, med en mor som var lærer og en far som var lungelege, først til Teie og så til Borgheim.

- Da jeg var sju år, ble jeg sendt til musikk lærer Karin Lunde i Skoger-gaten for å lære å spille piano. Jeg ville heller fiske og spille fotball. Men noe må det ha vært med musikken, for som tolvåring ble jeg sendt til Oslo for å bli elev hos den fremtredende pianisten Ivar Johnsen. I mange år reiste jeg med toget til Oslo lørdager eller søndager, og etter spilletimen spiste jeg middag hos én av mine to onkler før jeg tok toget tilbake til Tønsberg.

HERFRA GIKK det raskt. Per Hroar hørte Bengt Hallberg i Tønsberg Jazzklubb og fant ut at han selv kunne spille uten noter. Da lå jazzverdenen åpen for ham, og den korteste veien gikk gjennom den lokale jazzklubben. Deretter tok det ene det andre. Han spilte til dans på Ringshaug Bad og en rekke andre steder i distriktet, og allerede som 17-åring ble han engasjert som pianist på amerikabåten M/S Stavangerfjord. Der ble han kónfirmert, med trykk på første stavelse, sier han, både når det gjaldt livet og et utall musikk-sjangere.

- En skipspianist i 1959 måtte spil-

le både til gudstjenester og dans og være hygge- og underholdningspianist nesten døgnet rundt. Etter hvert ble det fem år med spilling på amerikabåtene ved siden av skolegang og studier.

Så ble det lærerskolen på Eik, musikkvitenskap hovedfag i Trondheim, organistutdannelse ved Musikkonservatoriet i Oslo, samt studier i psykologi og teologi.

UNDER STUDIENE i Trondheim, underviste Østern ved Katedralskolen og hadde Knutsen & Ludvigsen og Sigurd Allern i klassen. Han ser ikke bort fra at han hadde en viss innflytelse på utviklingen til de to tunnelboerne. Når det gjelder Sigurd Allern, er han ikke like sikker. En dag mens han underviste, fikk skolen besøk av finske studenter, og den korte versjonen er at en av dem ble hans kone. De to underviste i Norge i ti år og var med på å utvikle musikk- og dramamiljøet ved Rønningen folkehøyskole i Oslo.

Etter de ti årene gikk ferden til Finland, hvor Per Hroar Østern ble universitetslektor ved Universitetet i Åbo, avdeling Vasa. Der underviste han både i musikkhistorie og musikkteori og hadde individuelle elever i klaverspill. Oppholdet i Finland varte i 32 år.

- I Finland var jeg ved siden av undervisningen, svært aktiv som orkestermusiker, kammermusiker, solist og repetitør. Samtidig komponerte jeg mye, også leilighetsmusikk og bruksmusikk.

Når Øyene spør om hva og hvor mye han har komponert, rister han bare lattermildt på hodet. Men det er mye. Alternativ som han er, har han aldri brydd seg om å registrere eller telle.

Likevel er han begeistret interessert når Øyene kan vise ham en utskrift fra Nasjonalbiblioteket. Der har de cirka 15 av Østerns komposisjoner, blant annet musikken han

skrev til noen av Jan Erik Volds «kykelipi»-dikt. En utskrift fra Musikkhuset/Norsk Musikkforlag blir også studert med interesse. Til den alternative livsførselen hører rime-ligvis at Østern ikke har, og ikke vil ha, PC. Den virker bare forstyrrende, mener han.

- I 2010 ble jeg pensjonist i Finland og flyttet året etter på hjem til Nøtterøy.

Han forteller at han dyrker livet som doidis, og han og flygelet har tatt bolig i et hus han ikke engang vil vise Øyenes medarbeider.

MUSIKK DREIER det seg om hele tiden. Kirkemusikk og verdslig musikk, jazz og klassisk.

- Jeg håper at jeg aldri blir voksen. Det har sammenheng med at jeg har spilt piano siden jeg var barn. Hos pianister finner forskerne nemlig helt signifikant større forbindelse mellom de to hjernehalvdelenene enn hos andre. Derfor synes jeg at jeg har godt grunnlag for å omtale meg selv som en reinkarnert Mister Bean.

- Har du nådd dine mål?

- Det håper jeg da virkelig ikke. Det er forferdelig å nå Målet med stor M. Man må alltid ha noe å strekke seg mot. Hver gang jeg realiserer noe, dukker det opp et nytt mål og nye horisonter.

DET MEST kjente av Østerns verk, er «Fire årstidsminiatyrer for fløyte og piano». Verket spilles i flere verdensdeler etter at det ble oppdaget av en engelsk fløytest. Å høre det framført av kjente musikere, er blant hans største opplevelser. Akkurat nå er han mest opptatt av «Variationi Tonali», som snart foreligger i trykt form.

Blant favorittmusikere nevner Østern spesielt den norske klassiske pianisten Christian Ihle Hadland, som har spilt flere ganger hos Levende klassisk, og jazzpianistene Bengt Hallberg, Jan Johansson, Oscar Peterson og ikke minst Phineas Newborn jr., som på sitt beste oppnådde syntesen mellom det improvisatoriske og det kompositoriske.

I FORBIFARTEN, ved avslutningen av samtalen, nevner Østern at han har spilt med jazzikoner som Bjørn Johansen og Georg Riedel. Flere kommer han ikke på i farten. Det har ikke vært noe mål å ha oversikt over det. Ingen skal skrive hans biografi.

Øverst på listen over favoritter, og i sterk konkurranse med Bach og Mozart, står likevel Nøtterøy.

Nå er Østern en lykkelig musiker tilbake til begynnelsen på øyene. Han nyter sitt otium og gleden ved å leve på overtid, som han kaller det når man blir over 70 år.

Til avslutning har han denne appellen: - Hjertet i den nye kommunen er Vrengen bro. Barndomsminne nummer ett, er å komme til Kjøpmannskjær og se Vrengenbroen. Den er symbolet på sammensmeltningen mellom de to kommunene. Her synes jeg politikerne har hevet seg over folket, og at noen manipulererte folkeviljen. Kommunen skulle hett Vrengen.

SVEN OTTO RØMCKE